

כ"א סיון, תשע"ד, 26.6.2014

גיליון מס' 414

פרשת חוקת

מחפשים את הטעם

מאת מרדכי צרפתי, קיבוץ מירב

זאת חקת התורה אשר צנה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על" (במדבר יט, ב)

תיאורה המדויק ביותר של הקרבתה של פרה אדומה, פרטי עשייתה ודקדוקיה, מתומצתים להפליא בספר טהרה של הרמב"ם, אבל טעמה של פרשה זו לא נתבאר.

אמר רבי יוסי ברבי חנינא: אמר לו הקב"ה למשה "לך אני מגלה טעם פרה, אבל, לאחר – חקה" (במדבר רבה י"ט).

ממשה ועד משה ביקשו חכמים טעם למצווה זו. גם את דבריו של החכם באדם שלמה המלך, מפרשים חכמים בדרך דומה: "אמר שלמה: על כל אלה עמדתי ופרשה של פרה אדומה חקרתי ושאלתי ופשפשתי אמרתי אחכמה, והיא – רחוקה ממני".

גדולי החסידות בדורות האחרונים ניסו לתת מענה בדרכם הם, ובדרך דרישת הכתובים הייחודית שלהם.

בעל השפת אמת (ד"ה במדרש תרמ"ד) קושר את עניין התמימות לעניין הקדמת נעשה לנשמע. ומסביר 'שכל עבד בשר ודם- רואה מה שרבו מצוה לעשות, אבל עבדי ה' עושים מעשים שאינם יכולים להשיגם, ונקראים עיוורים, והקב"ה לעתיד יגלה להם מה שעשו'.

כלומר, האדם הפשוט יכול להסביר את אורחות חייו של מעבידו-חברו, להבין את התנהגותו ומעשיו, ולתת להם הסברים לוגיים. אולם עבדי ה' מקיימים מצוות שלא ניתן להסבירם בשכל הפשוט, וגם לא במחשבה עמוקה ביותר, והשפת אמת מוסיף שבשעת מתן תורה היו בני ישראל בדרגה רוחנית גבוהה, על-טבעית, והיו משיגין הטעמים, אולם גרם החטא, ובשעת חטא העגל איבדו מדרגה זו 'ואומות העולם מונים להם מצווה זו' – כפי שמופיע במדרש, 'ומציקים לעם ישראל שאיבדו מדרגה זו, ואינם יכולים שוב להסביר את טעמה של מצווה זו'.

רבי מרדכי יוסף מאיזביצא בספרו 'מי השילוח' דורש את סוגיית הבנת התורה על ידי בני האדם בדרך של דימוי ללבוש. הבגדים שהאדם לובש מסתירים את גופו, ובדרך דומה, גם התורה. במציאות החיים העכשווית של עם ישראל, הקב"ה נדרש להסתיר את עומק רצונו ושאילותיו מהאדם. הוא נתן לנו את התורה שהיא לבוש חיצוני לעומק הבנתנו אותו, והיא כיסוי לצורה האמיתית שאלה שואף הרצון האלוהי שנגיע אליו. כדי להגיע אל עומק הדברים אנו מקבלים עלינו עול תורה. וממשיך ומסביר הרב מרדכי יוסף שכמו שאסור שעל הפרה יעלה עול, גם הנהגת הקב"ה העתידית היא ללא עול.

מדברים אלה ניכר הרצון העז של כל הדורות של עם ישראל להבין את ההנהגה של ה' בעולם ואת חוסר הבנתנו את דרכו, אולם השאיפה והרצון מקרבים את האדם לקב"ה ומעשיו הטובים – להנהגתו.

מרדכי צרפתי בן עדה אליהו ותושב מירב, נשוי לשירה ואב לבארי, יותם, נוה, עידו ומעין. עוסק בחקלאות.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא. תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il